

Др инж. Милоје Ж. Милићевић, Берлин ¹

РАСЕЈАЊЕ ЈЕ УВЕК УЗ СВОЈУ МАТИЦУ

У Дому Војске Србије одржана је 8. септембра 2018. године 20. Скупштина Фонда дијаспора за матицу. У раду су учествовали представници српског расејања из Европе, Северне Америке и Аустралије, као и представници јавних, културних и научних институција из матице.

Удружење Фонд дијаспора за матицу је добровољна хуманитарна национална организација српске дијаспоре која је ушла у 20-ту годину свог рада. До сада је у обнову и развој матице, као и у решавање најтежих хуманитарних проблема уложила више од 7,5 милиона евра. Највише средстава је уложила у обнову и изградњу мостова, путева, обданишта, школа, цркава и стамбених зграда порушених током агресије НАТО 1999. године, као и у отклањање последица земљотреса у Краљеву и катастрофалних поплава у Србији и у Републици Српској 2014. и 2015. године. Примера ради, средствима Фонда у Обреновцу су обновљене 22 породичне куће, у Крупњу је изграђена дневна болница, у Параћину су обновљене две средње школе и обданиште „Бамби“, у Градишту су обновљене улице, у Осечини (Комирић) основна школа, у Кладову је изграђено ново обданиште, у Ваљеву мост преко Обнице. У обнову школа, водовода и других објеката од

¹ Аутор је један од оснивача и актуелни Председник Управног одбора Удружења Фонд дијаспора за матицу, председавајући Скупштине Фонда одржане 8. септембра 2018. у Београду

јавног значаја у општинама Шамац, Челинац, Зворник, Нови Град и Лопаре у Српској Фонд је уложио 275.000 евра.

Посебна пажња је посвећена сталном збрињавању избегличких породица са троје или више малолетне деце. Фонд је пружио помоћ за опремање основних школа у Косовском Поморављу, за обнову манастира Дубоки Поток и Парохијског дома у Пећи. У Брњици код Грачанице, средствима Фонда изграђено је обданиште за 100 деце. У сарадњи са Рашко-Призренском Епархијом, Фонд већ више година пружа редовну помоћ народним кухињама на Косову и Медтохији за набавку основних животних намирница у вредности од 100.000 динара месечно.

Фонд, такође, доприноси очувању српског националног, културног и духовног идентитета. Покренуо је иницијативе за оснивање Српског дома у Београду као институције сусретања и повезивања матице и расејања, подизање националног меморијала српских жртава геноцида у 20. веку и издавање Србослова. За реализацију иницијативе о Српском дому Скупштина је формирала радну групу у чијем су саставу Ратко Роберт Милићевић, из Аустралије, Михајло Мајк Милићевић, из Канаде, Милисав Алексић, из Француске, Душан Васиљевић, из ЈАР и Слободан Аћомовић, из Београда. Задатак Радне групе је да, у сарадњи са надлежном органима у матици, за наредну скупштину припреми предлог за реализацију иницијативе о Српском дому.

Дијаспора је 1999. основала Фонд „Сања Миленковић“ за стипендирање младих талената из области математике и технике са 40 стипендиста. Сања, ученица Математичке гимназије у Београду, била је победник на многим међународним такмичењима младих математичара. Погинула је на Духове, 30. маја 1999. на мосту преко Мораве, код Варварина. Државни органи су вратили овом Фонду мањи део средстава блокираних 2001. године (око 30.000 евра), док главница од око 140.000 евра још увек није враћена. Са Скупштине је упућен апел да се и ова средства врате Фонду „Сања Миленковић“ по истом основу и процедури по којој је враћен већи део главнице Фонда дијаспора за матицу 2008. године (3 милиона евра).

Српско расејање не помаже матици само преко ових фондова. У трагичним 90-им годинама протеклог века расејање је послало велику помоћ у санитарским возилима, опреми за болнице, генераторима, лековима.

Процењује се да ван Србије живи око 4 милиона Срба. Хиљаде младих школованих и данас одлазе из Србије док је враћање спорадично. Према неким проценама у новије време Србију је напустило око 300.000 становника.

Сваке године, девизним дознакама дијаспора доприноси матици око 4 милијарди долара. То је двапут више него вредност упних годишњих страних инвестиција с тим што средства дијаспоре нису условљена ни каматама ни политичким захтевима. Шта то значи за платни биланс земље, у социјалном, финансијском и економском погледу, изгледа, да

се недовољно разуме. Који су тек потенцијали дијаспоре за инвестиције у развој, малу и средњу привреду?

У дијаспори преовлађује мишљење да држава не показује одговарајућу пажњу дијаспори, њеном доприносу и потенцијалима за развој, разумевање и подршку Србији. Имали смо Министарство за дијаспору. Укинута је наводно, због штедње. Основана је Канцеларија, па је и она укинута. Уместо свега, у Министарству за спољне послове установљена је Дирекција која је годинама без директора! Пре више година, законом је установљена Скупштина дијаспоре. Иако није формално укинута, годинама се не састаје, нити ишта ради! Да ли је све то рационално, функционално и одговорно или је «рационализација» само покриће за недостатак разумевања и одговорности према дијаспори? После толико лутања и промена, данас реално не постоји државна институција, нити права адреса у матици, где се припадници дијаспоре могу директно обратити и добити компетентне одговоре на питања која је интересују. На хуманитарну помоћ Фонд дијаспора за матицу и даље плаћа 20% пореза. На писане предлоге да се укине и пракса усагласи са европским решењима, нема одговора. Питамо се зашто је тако и не налазимо одговор.

Одувек нам је велика брига судбина наших сународника протераних из Хрватске, Босне и Херцеговине и са Косова и Метохије. Око 250.000 Срба и других неалбанаца протераних у кампањи етничког чишћења са Косова и Метохије ни 20 године после њихове и наше заједничке трагедије, не може да оствари своје основно право на слободан, достојанствен и безбедан повратак на вековна огњишта. Гаранције Уједињених нација дате 10. Јуна 1999. Важе за све друге, осим за припаднике српског народа. Антисрпски центри моћи тзв. међународне заједнице и поред резолуције Савета безбедности УН 1244 настоје да, својим перфидним играма, манипулацијама и претњама, отму српском народу и Србији исконску колевку – Косово и Метохију, да Србија својим потписом то прихвати и ослободи их одговорности за злочине које су извршили 1999. И поред Дејтонског уговора, исти центри моћи, покушавају да оспоре Републику Српску.

Представници Србије и Српске су изложени свакодневним притисцима и уценама да одустану од одбране легитимних државних и националних интереса заснованих на основним принципима међународног права, међународним уговорима и одлукама СБ УН. Молимо се Богу да све то издрже и све оно што смо примили у наслеђе од наших предака, сачувају и предају потомству.